

TÖÖ VAHEARUANNE 2006. AASTA KOHTA

TÖÖ NIMETUS: Kartuli sordi- ja säilitusaretus ning nendega seonduvad sordiagrotehnika ja seemnekasvatuse alased rakendusuuringud

TÖÖ KESTUS: Algus: 2003 Lõpp: 2007

TEADUS- JA ARENDUSASUTUS: JÕGEVA SORDIARETUSE INSTITUUT

RAHASTAMISE ALUS (tellimiskirja nr ja alapunkt): 15.03.2006, 3.7-3.1/478 1.3, 2006. aasta

PROJEKTI JUHT: Aide Tsahkna Osakonnajuhataja, pm.kandidaat
(Ametikoht, teaduskraad)

PROJEKTI TÄITJAD FINANTSEERIMISPERIOODI VÄLTEL (vaid teema rahastamise raames tasustatud tööjõud)

Projekti põhitäitjad:

Nimi ja eesnimi	Teaduskraad	Ametikoht	Koormus
1. Aide Tsahkna	Pm. kandidaat	vanemteadur	0,3
2. Mati Koppel	Fil. doktor	direktor	0,3
3. Eve Runno	Pm. magister	teadur	0,3
4. Ilmar-Arend Polli		teadur	1,0

Projektiga seotud abitööjõud:

1. Enn Kalev	agronoom	1,0
2. Liidia Meier	agronoom	0,5
3. Terje Tähtjärvi	agronoom	1,0
4. Katsetöölised		4,5
5. Mehhanisaator		0,2

TÖÖ KULUD RAHASTAMISPERIOODIL KOKKU: 750 000 krooni

TÖÖ KULUD RAHASTAMISPERIOODIL KOKKU: 750 000 krooni		sellest:
Personalikulu	Majandamiskulu	Asutuse üldkulu
667 500	82 500	

TÖÖ ARUANNE (tehtud tööd, esialgsed tulemused, lõpparuande koostamiseks analüüsivad andmed; kuni 1 lk):

Kartuli sordiaretuses rajati katsepõllul kaheksa katset. Kuna Põllumajanduse Ministerium kärpis kevadel rakendusuuringuteks eraldatavaid rahasid, siis ei olnud võimalik teha katseid planeeritud mahus. 2006. aastal oli põhivõrdluskatses 14 sorti ja aretist. Eelvõrdluskatsetes (I + II) oli 43 + 55 aretist + standardsordid, aretusaedades (II + III) 305 + 2547 aretist, dünaamikakatses 55 sorti ja aretist, kollektsoonikatses 130 sorti ja aretist. Eraldi katse rajati Eesti sordilehes oleva 44 sordiga. Nende katsete pind oli 2,1 ha. Peale selle kasvatati kasvuhoones 32 000 seemiktaime ja neist valiti sügisel 5180 seemikpesa. Uute sortide aretuseks ristati kasvuhoones 2 300 õit 126 ristluskombinatsioonis, viljastumine oli 22,6 %. Katsed on koristatud ja momendil toimub katsematerjali analüüsimine ja katseandmete töötlemine.

Teist aastat oli riiklike majanduskatsetes uus kiduussikindel ja suhteliselt hea lehemädanikukindlusega, kaasaja kvaliteedinõuetele vastav aretis 649-94.

Kartuli säilitusaretuses jätkasime Eesti sordilehes oleva 8 Jõgeva Sordiaretuse Instituudi sortide viirusvaba sordiehtsa algmaterjali paljundamist kloonmeetodil. Sordid analüüsiti viiruste (X, S, M) suhtes kevad-talvel, mil kasvatati idupistikutest 8 490 taime. Analüüsiti tilk-aglutinatiivmeetodil. Suvel analüüsiti kõik sordid teistkordselt põllul kasvavatest taimedest.

Kartuli sordiagrotehnika ja seemnekasvatuse alaste uuringute raames:

- 1) jätkati meristeemtaimede viirusvaba I põlvkonna kasvatamist spetsiaalses kasvuhoones,
- 2) jätkati paralleelsete põhivõrdluskatsete läbiviimist PMK Kuusiku Katsekeskuses, kus oli 3 standardsorti: 'Anti', 'Piret' ja 'Maret' ning 4 perspektiivset aretist,
- 3) jätkati katset Eesti sordilehes olevate kartulisortide sobivusest Eesti tingimustes. Pritsiti 3x lehemädaniku ja kuivlaiksuse vastu,
- 4) rajati katse lehevätise Solavit Mn kasvuaegse pealväetamise efektiivsuse kohta.

Õppepäevade, ettekannete ja artiklite eesmärgiks oli katsetulemuste kättesaadavaks tegemine põllumeestele ja kõikidele sellelaadset teavet vajavatele inimestele. Jõgeval korraldati aastaseminar põllumeestele (14.02.06). Märtsis (14.03.06) korraldati PRIA poolt kartuli õppepäev Põlvas, kus meie teadurid esinesid ettekannetega. Osaleti väljapanekutega Tartu Maamessil ja Paunvere suurel väljanäitusel. Kartuli- ja kõõgiviljade põllupäev toimus 02.08.06. On avaldatud mitmeid artikleid Maamajanduses ja Aiandusfoorum 2006. Viimasel esineti ka ettekandega.

Töö juht (ees- ja perekonnanimi): Aide Tsahkna	Allkiri:	Kuupäev: 09.10.06
Asutuse juht (ees- ja perekonnanimi): Mati Koppel	Allkiri:	Kuupäev: 09.10.06
Tellijä esindaja kinnitus aruande õigsuse kohta (ees- ja perekonnanimi): Elsa Nurk	Allkiri:	Kuupäev: